DOMSTOLENS DOM (ANDEN AFDELING)
17. januar 1989 *

I sag 310/87,

Jacobus Stempels, forhenværende tjenestemand ved Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, med bopæl i Bern (Schweiz), ved advokat Marcel Slusny, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Paul Beghin, 48, avenue de la Liberté,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, ved juridisk konsulent Joseph Griesmar, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos Georgios Kremlis, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Albert Wagner-centret, Kirchberg,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af Kommissionens afgørelse om, at sagsøgeren skal tilbagebetale de beløb, han uberettiget har oppebåret som husstandstillæg i perioden 1. januar 1984 — 1. december 1986, samt af afvisningen af sagsøgerens klage,

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden T. F. O'Higgins, dommerne G. F. Mancini og F. A. Schockweiler,

generaladvokat: G. Tesauro
justitssekretær: fuldmægtig D. Louterman

* Processprog: fransk.

på grundlag af retsmøderapporten og efter mundtlig forhandling den 1. december 1988,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 1. december 1988,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning, indgivet til Domstolens Justitskontor den 12. oktober 1987, har Jacobus Stempels, forhenværende tjenestemand ved Kommissionen i lønklasse A 2, anlagt sag med påstand om annullation af Kommissionens afgørelse af 15. juli 1987, hvorved den afviste sagsøgerens klage over ansættelsesmyndighedens afgørelse af 9. december 1986 om at søge de beløb tilbagebetalt, sagsøgeren fejlagtigt havde fået udbetalt i husstandstillæg i perioden 1. januar 1984 — 1. december 1986.

2 Det fremgår af sagen, at Stempels, der er fraskilt, fortsat havde oppebåret husstandstillæg, indtil han blev pensioneret den 1. december 1986, selv om han efter den 1. januar 1984 ikke længere havde forsørgerpligt over for sin datter.

3 Ansættelsesmyndigheden fandt, at husstandstillægget herved var oppebåret i strid med artikel 1, stk. 2, litra b), i bilag VII til vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber (herefter benævnt »vedtægten«), og havde derfor under henvisning til vedtægtens artikel 85 besluttet at søge de fejlagtigt udbetalte beløb tilbagebetalt.

4 Vedrørende sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb samt parternes anbringender og argumenter henvises i øvrigt til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende, såfremt det på de enkelte punkter er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

5 Vedtægtens artikel 85, der findes i kapitel 4 vedrørende tilbagesøgning af fejlagtigt udbetalte beløb, omhandler to tilfælde, hvor et beløb, som en tjenestemand fejlagtigt har modtaget, skal tilbagebetales, nemlig hvis modtageren har haft kendskab til fejlen, eller denne var så åbenbar, at han burde have kendt den.

6 Selv om det findes overordentligt vanskeligt at fæste lid til sagsøgerens påstand om, at han ikke havde kendskab til den under sagen omhandlede fejl, og selv om en rimelig fortolkning af artikel 85 snarere må føre til, at modtageren af fejlagtigt udbetalte beløb bør sandsynliggøre det påståede ukendskab, så er det i den foreliggende sag tilstrækkeligt at undersøge, om fejlen var så åbenbar, at sagsøgeren burde have kendt den (jfr. dom af 11. juli 1979, Broe, 252/78, Sml. s. 2393).

7 Det bemærkes, at i henhold til artikel 1, stk. 2, litra b), i vedtægtens bilag VII — der indeholder bestemmelserne om tillæg og godtgørelse af udgifter — har fraskilte tjenestemænd, som ifølge bestemmelserne i artikel 2 i bilag VII har forsørgerpligt over for et eller flere børn, ret til husstandstillæg.

8 Artikel 2 indeholder betingelserne for ydelse af husstandstillæg, og det bestemmes i artikel 2, stk. 5, blandt andet, at tilskudet fortsat udbetales uden hensyn til barnets alder, hvis barnet er vedvarende svageligt eller lider af en alvorlig sygdom, der hindrer det i selv at sørge for sit underhold; dette gælder under hele sygdommens eller lidelsens varighed.

9 Ved skrivelse af 23. marts 1983 meddelte chefen for afdelingen »Administative og Økonomiske Rettigheder« sagsøgeren, at han efter sin ansøgning om at blive omfattet af bestemmelserne i artikel 2, stk. 5, i vedtægtens bilag VII ville få børnetilskud indtil den 31. december 1983.

10 Det bemærkes, at enhver normalt påpasselig tjenestemand umiddelbart måtte forstå, at han næppe var berettiget til husstandstillæg efter den nævnte dato, og at det i det mindste var nødvendigt at foretage en efterprøvelse. Det i vedtægtens artikel 85 anvendte udtryk til karakteristik af fejlen — »så åbenbar« — betyder nemlig ikke, at en tjenestemand, som fejlagtigt får udbetalt et beløb, er fritaget for enhver form for agtpågivenhed eller efterprøvelsespligt, men alene, at der skal ske tilbagebetaling, når der foreligger en fejl, som en tjenestemand, der udviser normal omhu — og som formodes at kende bestemmelserne om sine lønforhold — ville have opdaget (jfr. den førnævnte dom af 11. juli 1979).

11 Den af administrationen begåede fejl med hensyn til en bestanddel af lønnen kunne således ikke under disse omstændigheder overses af en tjenestemand, der udviser normal omhu, og så meget mindre af en tjenestemand i sagsøgerens lønklasse og med dennes anciennitet, hvortil kommer, at sagsøgeren i en årrække var beskæftiget med forvaltning af lån i Kommissionens Generalsekretariat.

12 Det fremgår af det anførte, at Kommissionen i den foreliggende sag har anvendt vedtægtens artikel 85 korrekt, idet den fortsatte udbetaling af husstandstillæg efter den 31. december 1983 var en så åbenbar fejl, at sagsøgeren burde have kendt den.

13 Sagsøgte vil herefter være at frifinde.

Sagens omkostninger

14 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den tabende part til at afholde sagens omkostninger. I henhold til procesreglementets artikel 70 bærer institutionerne imidlertid selv de udgifter, de har afholdt i sager anlagt af de ansatte ved Fællesskaberne.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

1) Sagsøgte frifindes.

2) Hver part bærer sine omkostninger.

O'Higgins Mancini Schockweiler

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 17. januar 1989.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

T. F. O'Higgins
Formand for Anden Afdeling